MEDIACJA I NEGOCJACJE

jako formy pozasądowego rozwiązywania konfliktu

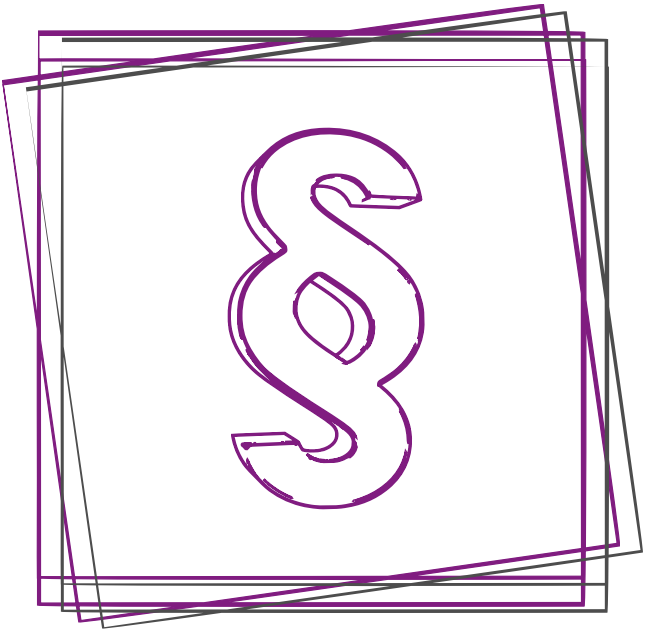

Dane aktualne na dzień 25.11.2025 r.

NIEZBĘDNIK PRAWNY

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo Sprawiedliwości

Zadanie publiczne finansowane ze środków otrzymanych z Miasta Świętochłowice

Spis treści

Spis treści 2
I. Wstęp 3
II. Czym są negocjacje? 4
III. Co to jest mediacja? 5
IV. Różnice pomiędzy negocjacją a mediacją? 5
V. Mediacje i negocjacje - podobieństwa 6
VI. Cel negocjacji i mediacji 6
VII. Gdzie szukać przepisów regulujących negocjacje? 6
VIII. Gdzie szukać przepisów regulujących postępowanie mediacyjne? 7
IX. Czym jest zatwierdzenie umowy mediacyjnej? 7
X. Jaki walor prawny ma ugoda zawarta w wyniku negocjacji? 8
XI. Rodzaje konfliktów, które mogą być poddane mediacji 8
XII. Rodzaje konfliktów, które mogą być poddane mediacji 9
XIII. Kto może zostać mediatorem? 9
XIV. Do przestrzegania jakich zasad zobowiązany jest mediator? 10
XV. Kto może zostać negocjatorem? 11
XVI. Jakie są wspólne zasady negocjacji i mediacji? 11
XVII. Jakie są koszty negocjacji i mediacji? 12
XVIII. Jakie są zalety negocjacji i mediacji? 12
XIX. Przerwanie biegu przedawnienia w związku ze wszczęciem postępowania mediacyjnego 13
XX. Jak zgłosić się do mediacji w Punktach NPP i NPO? 14
Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje 15

I. Wstęp

Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów, czyli ADR (ang. Alternative Dispute Resolution) stanowią możliwość rozstrzygnięcia konfliktu poza tradycyjnym system sądownictwa powszechnego.

Negocjacje i mediacje są to dobrowolne metody rozwiązywania konfliktów, które, aby mogły być realizowane wymagają akceptacji przez wszystkie strony, dążące do zażegnania sporu.

W negocjacjach ważna jest przede wszystkim rozmowa. Negocjacje prowadzone są przez same strony lub przez zawodowych negocjatorów, którzy działają w ich imieniu. Zawodowym negocjatorem są najczęściej profesjonalni prawnicy, adwokaci, radcowie prawni.

Mediacja to próba doprowadzenia do satysfakcjonującego obie strony rozwiązania konfliktu przy udziale mediatora, który wspiera przebieg rozmów i pomaga w wypracowaniu porozumienia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z mediacji można skorzystać przed złożeniem sprawy do Sądu i wtedy mamy do czynienia z mediacją pozasądową lub w trakcie trwania postępowania sądowego i wtedy jest to mediacja sądowa.

Zamiast się sądzić, negocjuj i mediuj!

II. Czym są negocjacje?

Negocjacje to dwustronny proces komunikowania się poprzez, który strony dążą do osiągnięcia możliwie korzystnego rozwiązania częściowego konfliktu interesów.

Negocjacje często dotyczą stron, które w stosunku do siebie pozostają w jakiejś zależności, dlatego wypracowanie wspólnego rozwiązania leży w interesie wszystkich ich uczestników.

Rodzaje negocjacji

Rozróżniamy trzy podstawowe rodzaje negocjacji:

- **Negocjacje zwyczajne** – dotyczą wewnętrznych problemów i stosunków w pracy pomiędzy pracownikami, np. ustalenie warunków wynagrodzenia i świadczeń pracowniczych, określenie zadań na danych stanowiskach i obowiązków
- **Negocjacje handlowe** – odbywają się zwykle między przedsiębiorcami; ich głównym czynnikiem jest korzyść finansowa, np.: zdobycie kontraktu lub klienta, opracowanie harmonogramu dostaw towarów i usług, uzgodnienie dotyczące jakości i ceny produktu
- **Negocjacje prawne** – są zwykle oficjalne i prawnie wiążące np. postępowanie zgodne z lokalnym ustawodawstwem i polityką państwa

III. Co to jest mediacja?

Mediacja to próba doprowadzenia do satysfakcjonującego obie strony rozwiązania konfliktu przy udziale mediatora, który wspiera przebieg rozmów i pomaga w wypracowaniu porozumienia.

Mediacja ułatwia rozwiązanie konfliktu drogą bez przemocy oraz jest narzędziem prowadzącym do ugodowego zażegnania sporu.

IV. Różnice pomiędzy negocjacją a mediacją?

Mediację najlepiej można zrozumieć jako wspomagane negocjacje, zaś negocjacje stanowią najbardziej powszechne postępowanie, stosowane w budowaniu relacji prawnych i rozwiązywaniu sporów.

RÓŻNICE	MEDIACJE	NEGOCJACJE
Udział bezstronnego mediatora	TAK	NIE
Dobrowolność	TAK	NIE
Akceptowalność	TAK	NIE
Neutralność	TAK	NIE

V. Mediacje i negocjacje - podobieństwa

Istota negocjacji i mediacji jest w zasadzie identyczna. W obu przypadkach chodzi o osiągnięcie dobrowolnego porozumienia przez samych zainteresowanych. Zarówno negocjacje jak mediacje, to ukierunkowana rozmowa. Cechuje je duża elastyczność, co do zakresu przedmiotowego, czasu, a także miejsca. To same strony mają decydujący wpływ na ich przebieg, nadając im prywatny, poufny charakter.

VI. Cel negocjacji i mediacji

Celem zarówno negocjacji, jak i mediacji jest osiągnięcie dobrowolnego porozumienia przez strony.

VII. Gdzie szukać przepisów regulujących negocjacje?

Brak jest przepisów regulujących negocjacje. Jednakże negocjacje powinny zostać przeprowadzone zgodnie z art.353 [1] kodeksu cywilnego. Strony podejmując negocjacje mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

VIII. Gdzie szukać przepisów regulujących postępowanie mediacyjne?

Mediacja jest uregulowana w kodeksie postępowania cywilnego w art. 183^{1} - 183^{15}. Ponadto mediacja została uregulowana w art. 4a ustawy o Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnym Poradnictwie Obywatelskim oraz Edukacji Prawnej z dnia 17 stycznia 2019 roku.

IX. Czym jest zatwierdzenie umowy mediacyjnej?

- Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez Sąd ma moc prawną na równi z ugodą zawartą bezpośrednio przed Sądem.
- Ugoda mediacyjna zatwierdzona przez Sąd stanowi tytuł egzekucyjny, który podlega wykonaniu w drodze egzekucji komorniczej.
- Ugoda zawarta w mediacji powinna być zgodna z prawem i zasadami współżycia społecznego, nie powinna zmierzać do obejścia prawa, być zrozumiała i nie zawierać sprzeczności.

X. Jaki walor prawny ma ugoda zawarta w wyniku negocjacji?

Ugoda jako forma porozumienia pomiędzy stronami ma zagwarantować szybkie i bezkonfliktowe załatwienie sprawy. Ugoda jest niczym innym, jak umową zawartą pomiędzy stronami, w ramach której strony formułują najdogodniejsze rozwiązanie istniejącego lub potencjalnego konfliktu. W przypadku braku wywiązania się stron z postanowień ugody stanowi ona dowód, na podstawie którego można wnieść powództwo do sądu.

XI. Rodzaje konfliktów, które mogą być poddane mediacji

Konflikt oznacza niezgodność, sprzeczność interesów, spór oraz zatarg. Zjawisko konfliktu jest nieodłącznym elementem życia społecznego.

Wyróżniamy konflikty wartości, relacji, danych, interesów oraz konflikty strukturalne.

Do przykładowych spraw, jakie mogą zostać rozstrzygnięte w wyniku mediacji należą spory:

- rodzinne
- sąsiedzkie
- cywilne
- karne

- odszkodowawcze
- wynikające z prawa pracy

XII. Rodzaje konfliktów, które mogą być poddane mediacji

Każdy z nas negocjuje codziennie, choć zapewne nie zwraca na to uwagi. A zatem wszelkie sprawy mogą zostać poddane negocjacjom.

XIII. Kto może zostać mediatorem?

Mediatorem może zostać zgodnie z art. 183 kodeksu postępowania cywilnego osoba fizyczna, mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.

- Mediator posiada fachową, profesjonalną wiedzę ukierunkowaną na pomoc w rozwiązywaniu sporów i konfliktów.
- Mediator posiada wiedzę teoretyczną i praktyczną, która stanowi narzędzie do zażegnania konfliktu pomiędzy stronami.
- Mediator nie posiada władzy podejmowania decyzji za strony konfliktu, nie może narzucić im własnego zdania lub rozwiązania problemu.

- Mediator pomaga stronom we wzajemnym wysłuchaniu się, przedstawieniu argumentów oraz odnalezieniu wspólnych interesów i wypracowaniu możliwych rozwiązań.
- Mediator jest moderatorem dyskusji pomiędzy zwaśnionymi stronami, który usuwa występujące bariery komunikacji, aby strony doszły do wzajemnie akceptowalnego porozumienia.

XIV. Do przestrzegania jakich zasad zobowiązany jest mediator?

Na podstawie obowiązujących przepisów prawa mediator zobowiązany jest do przestrzegania zasady **poufności, bezstronności, neutralności oraz dobrowolności.**

- Mediator musi zachować wszystko, o czym dowiedział się w trakcie mediacji, w tajemnicy. Mediator nie ma prawa udostępniać informacji z przebiegu mediacji innym osobom, chyba, że strony obopólnie wyrażą na to zgodę. Mediatora nie można powołać na świadka w przypadku nie dojścia stron do porozumienia i konieczności wytoczenia powództwa.
- Mediator jest osobą bezstronną, co oznacza, że nie przychyla się do racji żadnej ze stron.
- Mediator musi być neutralny wobec przedmiotu sporu, co stanowi o tym, że nie może narzucać stronom rozwiązań.
- Mediator nie może nakłonić strony do zawarcia porozumienia, ponieważ mediacja jest dobrowolna.

XV. Kto może zostać negocjatorem?

Negocjatorem może zostać każda osoba. Jednakże najczęściej w imieniu stron uczestniczących w negocjacjach występują profesjonalni pełnomocnicy – adwokaci lub radcowie prawni. Negocjator reprezentuje jedną ze stron. Jego działania są nakierowane na zabezpieczenie interesów swojej firmy lub swojego zleceniodawcy.

XVI. Jakie są wspólne zasady negocjacji i mediacji?

- Równość – strony sporu mają równe prawa, w tym prawo do zabierania głosu
- Poufność – podczas trwania postępowania mediacyjnego oraz po jego zakończeniu strony oraz mediatora obowiązuje zachowanie tajemnicy, co do całego przebiegu rozmów. Strony podejmujące negocjacje również powinny zachować dla siebie powzięte informacje i ustalenia.

XVII. Jakie są koszty negocjacji i mediacji?

W punktach nieodpłatnej pomocy prawnej oraz w punktach nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego mediacja jest usługą świadczoną bezpłatnie, dla osób, które nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

W przypadku mediacji ze skierowania Sądu w sprawach majątkowych wynagrodzenie mediatora wyniesie 1% wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 150 złotych i nie więcej niż 2000 złotych za całość postępowania mediacyjnego. Natomiast w sprawach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić, oraz w sprawach o prawa niemajątkowe wynagrodzenie mediatora za prowadzenie postępowania mediacyjnego wynosi za pierwsze posiedzenie 150 złotych, a za każde kolejne – 100 złotych, łącznie nie więcej niż 450 złotych.

Negocjacje pomiędzy stronami nie podlegają opłatom.

XVIII. Jakie są zalety negocjacji i mediacji?

- odformalizowana procedura
- szybkość postępowania
- budowanie wzajemnego szacunku
- konstrukcja prawidłowych relacji społecznych
- osiągnięcie wzajemnie wypracowanego porozumienia
- przełamywanie barier komunikacyjnych pomiędzy ludźmi

- rozładowywanie napięcia, co umożliwia dalszą współpracę w przyszłości
- rozwiązywanie konfliktu na miarę potrzeb stron
- zapewnienie równości stronom sporu
- umożliwienie swobodnego wypowiedzenia się i prezentację swoich racji

XIX. Przerwanie biegu przedawnienia w związku ze wszczęciem postępowania mediacyjnego

Zgodnie z art. 123 § 1 ust.3 kodeksu cywilnego wszczęcie mediacji przerywa bieg przedawnienia roszczenia. Ten ważny skutek podkreśla wagę instytucji mediacji. Przerwanie powoduje zniesienie dotychczasowego okresu przedawnienia. Po przerwie okres przedawnienia liczony jest od początku.

XX. Jak zgłosić się do mediacji w Punktach NPP i NPO?

Mediacja w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej jest nieodpłatną usługą świadczoną od stycznia 2020 roku.

- Osoba, która chce skorzystać z mediacji powinna skontaktować się ze starostwem powiatowym, które na danym terenie odpowiada za organizację punktów NPO i NPP, w celu umówienia wizyty u mediatora.
- Osoba wraz ze stroną przeciwną stawiają się na umówiony termin we wskazanym punkcie NPP lub NPO.
- Strony mogą posiadać już projekt umowy mediacyjnej oraz wniosku o przeprowadzenie mediacji. Jeśli nie posiadają tych dokumentów to mediator sporządzi je na pierwszym spotkaniu.
- Mediator rozpoczyna postępowanie mediacyjne, wskazuje zasady obowiązujące w mediacji.
- Mediator udziela głosu stronom, w celu poznania źródła problemu, stanowisk stron.
- Mediator może zaproponować stronom sposoby rozwiązania konfliktu, a także w przypadku konieczności przemyślenia założeń ugody mediator może zaproponować stronom, aby umówiły się na następny termin spotkania mediacyjnego.
- Mediator po dojściu do porozumienia przez strony konfliktu, proponuje pomoc w sporządzeniu projektu ugody na piśmie oraz sporządza protokół ze spotkania mediacyjnego.
- Strony mogą wysłać spisaną ugodę wraz z protokołem do właściwego Sądu w celu jej zatwierdzenia.

Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje

Stowarzyszenie „DOGMA” od ponad 20 lat prowadzi działalność poradniczą na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i będących w trudnej sytuacji życiowej.

Nasza organizacja od 2016 roku realizuje zadania wynikające z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej i posiada Certyfikat dla organizatorów placówek poradniczych dot. Modelu Wsparcia dla Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, wyd. dnia 12.01.2014 r. przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych.

W Punktach bezpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego powierzonych naszemu Stowarzyszeniu zyskaliśmy zaufanie klientów i opinię, że porady są przez nas prowadzone profesjonalnie, rzetelnie i z dużym wyczuciem.

Każda rozwiązana sprawa to nie tylko kolejny „numer klienta” w statystykach. To przede wszystkim problem, a nierzadko życiowy dramat człowieka, którego nie opuszcza poczucie bezsilności i bezradności; człowieka, któremu próbujemy pomóc w znalezieniu wyjścia z jego trudnej sytuacji. Staramy się pokazać, jak wielka siła drzemie w nim samym i jak wiele od niego zależy.

ZAPISY NA PORADY

• **telefonicznie** - pod numerem telefonu:
32 349-18-47 w godzinach pracy urzędu

• **elektronicznie:**
- pisząc na adres e-mail: **rps@swietochlowice.pl**
- lub zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie: **https://zapisy-np.ms.gov.pl**

• **osobiście** - stawiając się w urzędzie

PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO PROWADZONY PRZEZ STOWARZYSZENIE "DOGMA"

Młodzieżowy Dom Kultury przy ul. Harcerskiej 1 w Świętochłowicach

Poniedziałek (porady prawne)	14.00 - 18.00
Wtorek (porady obywatelskie)	14.00 - 18.00
Środa (porady prawne)	8.00 - 12.00
Czwartek (porady obywatelskie)	8.00 - 12.00
Piątek (porady prawne)	13.00 - 17.00

PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ Z RAMIENIA OIRP i ORA

Młodzieżowy Dom Kultury przy ul. Harcerskiej 1 w Świętochłowicach

Poniedziałek, piątek	8.00 - 13.00
Środa, czwartek	13.00 - 18.00

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo Sprawiedliwości

STOWARZYSZENIE DOGMA

Zadanie publiczne finansowane ze środków otrzymanych z Miasta Świętochłowice